

ОИЛА ТУРМУШ МУНОСАБАТЛАРИДА НИЗОНИНГ КЕЛИБ ЧИҚИШИ

Бекжонов Жамшид Бахтиёр ўғли

Ўзбекистон Республикаси

ИИБ Академияси 3- босқич

317-гуруҳ курсанти

Оиладаги зўравонлик замирида кўпинча шахс устидан кулиш, ҳақоратлаш, камситиш, таҳқирлаш кабилар мавжуд бўлади. Бу, ўз навбатида, шахсда қасд ёки ўч олиш мотивининг шаклланиши ёхуд бунга жавобан жинойий хатти-ҳаракатни амалга оширишга олиб келади. Оила-турмуш доирасидаги ҳуқуқбузарликлар содир этилишини тақозо этувчи шарт-шароитларни ўрганиш жараёнида «омил» атамасидан фойдаланамиз. Омил ижтимоий жараёнлар ва ҳодисаларнинг муайян вазият ёки ҳолат таъсири остида шаклланиши ва ўзгариши натижасида оқибат келиб чиқишини таъминловчи восита вазифасини бажаради.

Оилавий ҳаётдаги низолар, хусусан, эр-хотин ўртасидаги низолар, зиддиятлар ислом илмида ҳам кенг кўламда ўрганилган бўлиб, унда низоларнинг келиб чиқиши сабаблари ҳамда уни ислоҳ қилиш ҳақида бир қатор фикр-мулоҳазалар баён этилади. Жумладан, муқаддас ҳадис-у шарифларимиз ва шариат нормаларини кузатадиган бўлсак, унда одамларнинг бир-бирларига яхши муносабатда бўлишлари, ёмон ишлардан сақланиши, бир-бирлари билан аҳил-иноқ бўлишлари, зино ва спиртли ичимлик истеъмол қилиш оғир гуноҳ эканлиги, айниқса, бир одамнинг иккинчи бир одам томонидан ҳақорат қилиниши қаттиқ қораланиб, ушбу хатти-ҳаракатларни содир этган шахсларга нисбатан жамоа олдида таъзир жазо чораси қўлланилган. Бу жазо чораси ҳар қандай салбий иллатларнинг, шу жумладан жиноятларнинг олдини олишда муҳим аҳамиятга эга бўлган.